

AZ OSZTRÁK KERESKEDELMI JOG REFORMJA – AZ UNTERNEHMENSGESETZBUCH BEVEZETÉSÉNEK ELŐZMÉNYEI ÉS KÖVETKEZMÉNYEI ÖSSZEFOGLALÓ

BEVEZETÉS

Az osztrák kereskedelmi jogi reform a *HGB* 1938-as bevezetése óta a jogterület legátfogóbb módosítását eredményezte. Annak az osztrák törekvésnek, amely a német joggal szembeni önállóságra vágyott, nagy eredménye ez a törvény. Egyes szerzők ezt a kereskedelmi jog „ausztrifikálásának” is nevezik és néhányan az évszázad reform-művének tekintik.¹

Az *Unternehmensgesetzbuch* ausztriai bevezetése óriási lépést jelent az osztrák-német sajátos viszony elmozdulásában. Az osztrák társasági (kereskedelmi jog) hosszú évtizedekig a német szabályok árnyékában élt, a történelmi események még fél évszázaddal később is éreztetik hatásukat. Az *UGB* az osztrák jog önállósága felé megtett nagy lépés.

A Kereskedelmi Törvénykönyvet (*HGB*) a kereskedelmi jog módosítása során csupán csak kiegészítették, a vállalkozási jog teljes újrakodifikálását azonban mellőzték, így az *UGB* nem rekodifikációnak, inkább a *HGB* renoválásának tekinthető (még a *HGB* szakaszainak számozását is meghagyták). Ha nem is egy önálló kodifikációs eredmény, hanem „csak” egy novelláris módosítás, jelentős változásokat hozott. Az *UGB* hatálybalépésének folyamányaként közel harminc törvényt módosítottak. Bizonyos vállalkozásokra vonatkozó szabályokat továbbra is a külön-törvényekben találhatjuk meg.

Az osztrák társasági (vállalkozási) jog is nagyon szerteágazó, szinte nem hagy érintetlenül egyetlen jogterületet sem, spektruma kifejezetten nagy. Hasonlóan a német joghoz, a társasági formákra vonatkozó joganyagot nem egy

egységes „társasági törvénykönyv” öleli fel, hanem azt az Osztrák Polgári Törvénykönyvből (*Allgemeines Bürgerliches Gesetzbuch, ABGB*), a 2007. január elsején hatályba lépett Vállalkozási Törvénykönyvből (*Unternehmensgesetzbuch, UGB*) és egyéb jogszabályokból ismerhetjük meg.²

Az osztrák magánjog reformjának kiemelkedő jelentőségű lépése a kereskedelmi jogi reform. A lépésváltást újabb lépésnek kell követnie, amelynek célja az *ABGB* átvilágítása. (Az osztrák kereskedelmi jogi reform nemcsak a *HGB*-t érintette, hanem az *ABGB* szabályozásában is lényegi változásokat hozott. Többek között: a vállalatokkal kapcsolatos jogügyletek egyszerűsítését vezette be, módosította például a felelősségi szabályokat, szerződéskötéseket, szerzéseket érintve. Több jogintézmény szabályait módosította, például: hibás teljesítés, kezesség, kártérítés, a kötbér, zálogjog stb.)

I. AZ OSZTRÁK TÁRSASÁGI JOGI REFORM HELYE AZ EURÓPAI REFORMOK ÁRAMÁBAN

Az európai nemzeti társasági jogokat az elmúlt másfél évtizedben az intenzív változások jellemezték. Szinte minden évre jutott egy társasági (kereskedelmi) jogi reform, a szabályozások nem jutottak nyugvópontra, a reformok állandósultak.

Nézzünk néhány példát, amelyek, ha nem is a legkardinálisabb esetek, mindképpen szembetűnők. Franciaországban lehetőség van 1 euróval kft-t alapítani, Spanyolországban új társasági formát, az egyszerűsített kft-t vezették be. A nemzeti jogalkotóknak naprakészen kell reagálniuk a gazdasági kihívásokra. Ezzel kapcsolatban cikkében Gadó Gábor – brit példát hozva - a kereskedelmi jog fejlettségének viszonylagosságára és a pragmatikus törvényhozói hozzáállásra hívja fel a figyelmet.³

Miután az Európai Bíróság szabaddá tette az utat az angol „*limited company*” számára, hogy az Európai Unió más tagállamaiban is képviselői irodát nyissanak és a *limited company* irányítási (működési) székhelyét oda áthelyezhessék, néhány év leforgása alatt Németországban ezen társaságok nagyszámban alapítottak ilyen jellegű képviselői irodákat. Egyesek szerint a *limited company* eufórikusan túl van értékelve. A GmbH-val ellentétben ugyanis a *limited company*-t már egy angol fonttal, sokkal egyszerűbben, olcsóbban és gyorsabb lehet alapítani.

Az Európai Bíróság a fent említett döntése szerint: ha egy uniós tagállam te-

rületén alapították a társaságot és a társaság ténylegesen egy másik uniós tagállamban gyakorolja tevékenységét, ennek gyakorlásában ezen tagállam őt nem akadályozhatja. Ha valaki egy angol Limited-et alapít, azt Németországban el kell ismerni, akkor is, ha az üzleti tevékenységét egyedül Németországban folytatja. Ez a bírósági döntés az angol Limited irányában valódi rohamot váltott ki. Az interneten sokoldalú ígéretekkel csalogatnak: nincs alapító tőke, kevés bürokrácia, kevés adó.⁴ Megjegyzendő, hogy 2004-ben több, mint húszezer olyan Limited-et alapítottak, amely tevékenységét Németországban folytatta. A 2005-ben megkezdődött GmbH-reformban, amelynek eredménye a várhatóan 2008. november 1-jén hatályba lépő *MoMiG*, kísérletet tettek a minimális tőke leszállítására, azonban ez csak terv maradt.⁵

II. A KERESKEDELMI JOG NÉMET-OSZTRÁK TÖRTÉNETI HÁTTÉR

Ausztria és Németország társasági jogi szabályai között egy sajátos viszony állt fenn, amelyhez egy rövid történeti kitekintést kell tennünk, hogy megérthessük az *ABGB* (Optk.) – *BGB* – *HGB*, a jogintézmények és jogviszonyok szabályozását.

1861-ben megalkották a német Kereskedelmi Kódexet (*Allgemeines Deutsches Handelsgesetzbuch*), majd ezt követően lépett hatályba 1897-től a Kereskedelmi Törvénykönyv (*Handelsgesetzbuch*). Ausztria egy tervezettel részt vett az *ADHGB* elkészítésében, és 1862-ben hatályba is léptette *Allgemeines Handelsgesetzbuch* (*AHGB*) névvel. Kísérletek történtek egy „saját” osztrák kereskedelmi törvénykönyv létrehozására, de ezek csak meddő próbálkozásoknak bizonyultak.

Végül 1939-ben, az Anschluss egyik mellékhatásaként, a kereskedelmi jogi előírásokat bevezető rendelettel (*Erste bis Vierte Verordnung zur Einführung handelsrechtlicher Vorschriften in Österreich, EVHGB*) hatályba léptették a német *HGB*-t Ausztriában is. Már kezdettől fogva jobban érintette a fragmentáció a *HGB*-t Ausztriában, mint Németországban. Ehhez az is nagyban hozzájárult, hogy az 1811-es *ABGB* nem tudta azt a magánjogi háttérjog-szerepet betölteni, amit a német *BGB* addig ellátott. Az osztrák és német *HGB* eltérően fejlődött, még akkor is, ha a lényegi rendelkezések nem különböztek.

A *HGB* 1945 (*Rechtsüberleitungsgesetz, RÜG 1945*) után is - a tengeri kereskedelemről szóló résszel együtt - teljes egészében tovább élt az osztrák jog

rendszerében (RÜG 1945 2. § alapján.). Ezt követte a „Provisorium“ időszaka, amely az UGB hatálybelépéséig (ill. az 1965-ös Részvénytörvényig) tartott.

Az 1998-as német kereskedelmi jogi reform (*Handelsrechtsreformgesetz – HrefG 1998*) fordulópontot jelentett a német társasági jogban, közvetve és közvetlenül is hatást gyakorolt az osztrák jogra is. Például a *Kaufmann* fogalmának értelmezésében is, amely a fogalom meghatározásában jelentős változásokat idézett elő. Különös fontossága azért van, mert a *Kaufmann* fogalma a *HGB* személyi hatályát fedi le, és ebből kifolyólag e minőséghez a *HGB*-ben meghatározott jogok és kötelezettségek kapcsolódnak.

A német és az európai kereskedelmi jogi reformok és a megváltozott gazdasági követelmények indukálták azt a folyamatot, amelynek eredménye az 2005-ös osztrák kereskedelmi jogot módosító törvény (*Handelsrechts-Änderungsgesetz 2005*), amely számos területen megreformálta a Kereskedelmi Törvénykönyvet.

Az 2007. január elsején hatályba lépett *UGB* felépítése a következő:

1. Könyv: Általános rendelkezések, cégnyilvántartás, cégvezetési szabályok (*UGB* 1-58. §§)
2. Könyv: A különböző társasági formák (*UGB* 105-188. §§)
3. Könyv: Mérlegkészítés, számviteli szabályok (*UGB* 189-283. §§)
4. Könyv: Vállalkozásokra vonatkozó ügyletek (*UGB* 343-454. §§)
5. Könyv: [Tengeri kereskedelem] (*UGB* 474-905. §§)

III. AZ *UNTERNEHMENSGESETZBUCH* BEVEZETÉSÉHEZ KAPCSOLÓDÓ FONTOSABB MÓDOSÍTÁSOK

Azontúl, hogy a törvény neve *HGB*-ről *UGB*-re változott, lényegi módosításokat is magával vont az *UGB* bevezetése, egyrészt a dogmatikai megközelítésben, másrészt az egyes jogintézmények konkrét szabályaiban.⁶

1. A Kereskedelmi Törvénykönyv (*HGB*) alapjainak újrafogalmazása
 - (a) A vállalkozás és az új vállalkozó fogalom
 - (b) A szabadfoglalkozásúakat, a mező- és erdőgazdákat érintő változások
 - (c) A vállalkozások üzleti forgalmának jelentősége
2. A cégjogot érintő módosítások
3. A személyegyesítő társaságokkal kapcsolatos változások
4. Egyéb módosítások

I. A Kereskedelmi Törvénykönyv (HGB) alapjainak újrafogalmazása

I/a.) A vállalkozás és az új vállalkozó fogalom

A korábbi „*Handelsgewerbe*” fogalom helyébe az *Unternehmens* fogalom lépett. Az UGB már nem alkalmazza a HGB-ben meghatározott „*Handelsgewerbe*” - fogalmat (kereskedelmi ügyletek iparszerű üzése, amely lényegében a kereskedelmi tevékenységet fedi le), hanem egy átfogó vállalkozó-, illetve vállalkozás - fogalomból indul ki.

A HGB 1. §-a szerinti kereskedők az UGB hatályba lépésével automatikusan vállalkozónak minősülnek az UGB 1. § -a alapján (a vállalkozói minőség a vállalkozói tevékenységből adódik).

Vállalkozásnak minősül minden tartós tevékenységre létrehozott, önálló gazdasági tevékenységgel rendelkező szervezet, függetlenül a nagyságától, és attól, hogy tevékenysége nyereségre irányul-e vagy nem [UGB 1. § (2)].

A vállalkozás meghatározását a Fogyasztóvédelmi törvényben (*Konsumenschutzgesetz, KSchG*) 1. § (2) bekezdésében is azonos tartalommal találjuk meg.

A korábbi „*Kaufmann*” és „*Kaufleute*” (kereskedő) fogalmat az „*Unternehmer*” (vállalkozó) váltja föl.

Az addigi differenciált kereskedő („*Kaufmann*”) fogalom helyét az egységes vállalkozó („*Unternehmer*”) fogalma tölti be, amelyet egyszerűen sommáz az UGB: „Vállalkozó az, aki vállalkozói tevékenységet folytat” [UGB 1. § (1)]

Az előkészítő munkák önmagukban még nem adják meg a vállalkozási mitot. Így vállalkozónak elsősorban csak akkor kell tekinteni, ha már vállalkozási tevékenységet folytat és az előkészületi ügyleteket már befejezte. (Azaz az előtársaságok még nem számítanak vállalkozásnak.)

Az UGB már nem tesz különbséget a teljesjogú és „kis”-vállalkozás („*Voll- und Minderunternehmen*”) között. Az UGB arra épül, hogy valamennyi vállalkozás a törvény hatálya alá tartozik attól függetlenül, hogy a cégjegyzékbe bejegyezték-e vagy sem (Ennek csupán a számviteli jogban van jelentősége).

Az UGB ugyanakkor különbséget tesz az alábbi formák között⁷:

- Vállalkozói tevékenység végzése folytán vállalkozónak tekintendő vállalkozó (*Betreiben eines Unternehmens*) (UGB 1. §) Nem játszik szerepet:
 - hogy a tevékenység nyereségre irányul vagy sem,
 - a vagyonnak és az üzleti forgalmának a nagysága,

- a cégjegyzékbe való bejegyzés ténye,
- a tevékenység fajtája.
- A jogi formájából eredően vállalkozó (*Unternehmern kraft Rechtsform*) (UGB 2. §). Az UGB 2. szakasza taxatív felsorolja, hogy milyen formákat tekint ilyen típusú vállalkozónak. Ezek az alábbi formákra:
 - részvénytársaság (AG),
 - korlátolt felelősségű társaság (GmbH),
 - szövetkezetek (*Erwerbs- und Wirtschaftsgenossenschaften*),
 - kölcsönös biztosító egyesület (*Versicherungen auf Gegenseitigkeit*),
 - takarékpénztárak (*Sparkassen*),
 - európai gazdasági (érdek)egyesülés (EWIV),
 - európai (részvény)társaság (SE),
 - európai szövetkezet (SCE).

Az UGB. 2. §- a nem vonatkozik az alábbi formákra; ezeknél a vállalkozói minőség attól függ, hogy ténylegesen végez-e vállalkozási tevékenységet:

- közkereseti társaság (OG),
- betéti társaság (KG),
- egyesület (*Verein*),
- magánalapítvány (*Privatstiftung*).

Az alapítványok (magánjogi) kivételt képeznek és kívül estek a vállalkozások jogi formájának körén. Ugyanis - ha nem így lenne - ellentmondás jönne létre az alapítványokról szóló törvény 1. § (2) bek. 1. pontjában foglaltakkal, miszerint az alapítványok nem folytathatnak üzletszerű tevékenységet (vállalkozási tevékenységet a magyar terminológia szerint).

- A bejegyzés erejével vállalkozónak tekintendő vállalkozó (*Unternehmern kraft Eintragung*) (UGB 3. §). A jogi forgalom biztonsága érdekében azok a személyek is vállalkozónak minősülnek, akiket
 - jogosulatlanul jegyeztek be a cégjegyzékbe (még a törlést nem kezdeményezték),
 - a cégnevük alatt kereskednek (régii céges papírokkal vagy bélyegző felhasználásával), vagy
 - a cég a törlése elmaradt, jóllehet a cég már nem folytat vállalkozói tevékenységet

1/b.) A szabadfoglalkozásúak (Freiberufler), a mező- és erdőgazdák (Land- und Forstwirte)

Az UGB 1. § (1) bek. alapján vállalkozók lennének, azonban az UGB 4. § (2) kimondja, hogy ezek a csoportok nem tartoznak a vállalkozó fogalma alá (így az UGB első könyvének hatálya alá sem). Ez a kivétel a szabadfoglalkozásúak érdekvédelmét szolgálja.

Mód van azonban arra, hogy a cégjegyzékbe történő önkéntes bejegyzéssel az UGB hatálya alá kerüljenek és így vállalkozónak minősülnek.⁸ Az 1. könyv értelmében szabadon bejegyeztethetik magukat a cégjegyzékbe, amennyiben ez nem ellentétes semmilyen (foglalkoztatással kapcsolatos) külön szabályozással. Erre az „*opting-in*” – kifejezés használatos (ez a lehetőség inkább előnyökkel, mint hátrányokkal jár).

A 3. Könyv (számviteli szabályok) nem alkalmazható – akkor sem, ha a cégjegyzékbe bejegyezték. [UGB 189. § (4.)]

A 4. Könyv (Vállalkozásokra vonatkozó ügyletek) az előzőekkel szemben mindig alkalmazandó, függetlenül a cégjegyzékbe való bejegyzéstől.

1/c.) A vállalkozás nagyságának (üzleti forgalmának) jelentősége

Az UGB 8. §-a szerint azok a vállalkozási tevékenységet folytató természetes személyek, akik az UGB 189. §-ban szabályozott legújabb számviteli-kötelezettség előírásainak megfelelően átlépik a küszöbértéket, kötelesek magukat bejegyeztetni a cégjegyzékbe.

Bejegyzési és számviteli kötelezettség terheli azokat az egyéni vállalkozásokat, akiknek a forgalma egy üzleti évben meghaladja a 600.000 eurót, vagy két egymás utáni üzleti évben 400.000 euró felett van.

Azok az egyéni vállalkozók, akik a jogszabályban meghatározott küszöbértéket nem lépik túl, önként, saját elhatározásból jegyeztethetik be magukat. Önkéntes bejegyeztetés esetén ugyanakkor az egyéni vállalkozók bármikor törölthetik is magukat.⁹

Amennyiben több személy (természetes vagy jogi személy) folytat vállalkozási tevékenységet polgári jogi társaság valamely formájában, mint például a Munkaközösségek (ARGE) stb., és ez a polgári jogi társaság átlépi az UGB 189. §-ban meghatározott küszöbértéket, akkor ez a polgári jogi társaság, mint közkereseti társaság vagy betéti társaság fog tovább működni. [Azaz a pjt-ket, bt-ként (OG) vagy kkt-ként (KG) be kell jegyeztetni a cégjegyzékbe. [UGB 8. § (3)]

2. A cégjogot érintő módosítások

A cégjogot liberalizálták. Emellett az egyéni vállalkozó cégalapításával kapcsolatos, az egyes jogi alakzatok tekintetében érvényesülő számos speciális előírás is megszűnt.

Néhány változás például: módosították a cégnevekre vonatkozó előírásokat, a könyvelés szabályait (pl. nincs könyvviteli kötelezettsége a mező- és erdőgazdálkodásoknak és a szabadfoglalkozásúaknak sem), a vállalkozások elidegenítésénél az egyedi jogutódlást megkönnyítették, változtatták a cégjegyzési és számviteli szabályokat.

Az UGB megelepszik azzal az általános megállapítással, miszerint a cégnévnek alkalmasnak kell lennie a vállalkozás megjelölésére (azonosítására) és más cégektől való megkülönböztetésre. Ezeknek a tartalmi jegyeit magában kell hordoznia. [Például minden közkereseti- (OG) és betéti társaság (KG) kapcsán kötelező jelleggel írják elő a megfelelő jogi formára utaló kifejezést.]

A cégnevet lehet a vállalkozó nevéből képezni, vagy a vállalkozás tárgyára is utalhat, de akár fantázia-elnevezések használata is megengedett cégnévként.

A cégnévnek nem szabad olyan adatot tartalmazni, amely az érintett üzleti kör által lényegesnek minősített üzleti viszonyokkal kapcsolatban megtévesztésre alkalmas, és harmadik személy nevét sem foglalhatja magában (pl.: betéti társaság kültagjának nevét).

Azok az egyéni vállalkozók, akik bejegyeztették magukat a cégjegyzékbe, a bejegyzett vállalkozó elnevezést kapják („*eingetragener Unternehmer* / „*eingetragene Unternehmerin*“). Kötelesek az „eU” toldatot használni.¹⁰

3. A személyegyesítő társaságokkal kapcsolatos változások

A bejegyzett „*Erwerb*” társaság (*Eingetragene Erwerbsgesellschaft*, EEG)

a.) Az *Eingetragene Erwerbsgesellschaft* (EEG) társasági jogi forma szabályozása az UGB hatálybalépése (2007. jan. 1) előtt

Míg az osztrák közkereseti társaságok (OHG) és a betéti társaságok (KG) azonosak voltak a német HGB-ben szabályozott kereskedelmi jogi személyegyesítő társaságokkal, addig az EEG egy különleges szervezeti forma az osztrák társasági jogban. A gyakorlat azt mutatja, hogy a nem ipari-kereskedelmi tevékenységekre (szabadfoglalkozásra, erdő-és mezőgazdálkodásra), a kereskedelmi törvény személyegyesítő társaságokra vonatkozó rendelkezéseit nem

lehetett rájuk alkalmazni. [HGB 2. § (4) bek.] Az ilyen foglalkozások, az EGG hatályba lépése előtt a polgári jogi társaságok formájához illeszkedtek. E szervezeti tömörülések száma eleinte igen csekély volt, de mégis igény támadt egy önálló szabályozás megalkotására.

Az EGG 1. §-a formailag a HGB 105-161. §§-ra támaszkodott. Az alapvető szerkezet és a társasági viszony meghatározására a HGB-ben szabályozott kkt-ra és bt-re vonatkozó hatályos jogszabályokat vették át és ezek mintájára alakultak az „*Offene Erwerbsgesellschaft*”, illetve a „*Kommanditerwerbsgesellschaft*” társasági formációk, amely sajátos, csak az osztrák jogban előforduló speciális alakzatok.

b.) Az Eingetragene Erwerbsgesellschaft (EEG) társasági jogi forma az UGB hatálybalépése után¹¹

A közkereseti társaság (OHG, OEG) és a betéti társaság (KG, KEG) szabályanyagát egy-egy egységes jogi konstrukcióba foglalták össze. Így ezt követően már csak egyszerűen közkereseti társaságról (OG – korábban OHG elnevezéssel) és betéti társaságról (KG) beszélhetünk, amelyek mindegyikét az UGB-be illesztették be.

Újdonság, hogy az UGB szerint a szabályozott személyegyesítő társaságok bármely megengedett célra alapíthatók, mindegy, hogy ipari, szabadfoglalkozású, mező- vagy erdőgazdálkodási, ill. nem üzleti célról van szó.

Tehát a jövőben már csak két személyegyesítő társasági formát lehet a cégkönyvbe bejegyezni, mégpedig

- a közkereseti társaságot (*Offene Gesellschafts*, OG) és
- a betéti társaságot (*Kommanditgesellschaft*, KG).

OEG-t és KEG-et 2007. január 1-jétől már nem lehet alapítani. A már fennálló OEG-t és KEG-t 2009. dec. 31-ig „automatikusan” OG-vé (kkt-vé) vagy KG-vá (bt-vé) kell átalakítani (a bejegyzése költségmentes), és a cégformának megfelelő elnevezéssel kell ellátni. A már létező közkereseti társaságoknak a törvény nem biztosítja a cégformák közötti váltást.

Ezeknél a személyegyesítő társaságoknál újdonság a részesedésre vonatkozó szabályozás is. Az UGB hatálybalépése előtt a tagok részesedése a befizetések és a kivétek miatt állandóan változott. Az UGB alapján, amennyiben az másképp nem rendelkezik, az egyes tagok üzletrészt rögzítik. A tag részesedése a

befektetése mértékéhez igazodik, az, hogy a befizetés valóban megtörtént-e, az nem releváns.

4. Egyéb módosítások¹²

Az osztrák kereskedelmi jogi reform nemcsak a HGB-t érintette, hanem az ABGB szabályozásában is lényegi módosításokat hozott. Többek között: a vállalatokkal kapcsolatos jogügyletek egyszerűsítését vezette be, illetve több jogintézmény szabályait módosította, például: hibás teljesítés, kezesség, kártérítés, a kötbér, zálogjog stb.

4/a. A vállalkozások átruházása

A kereskedelmi törvény reformja kapcsán a vállalkozások elidegenítése esetén a szerződések átszállására vonatkozó szabályanyagot is átdolgozták. A tőkeegyesítő társaságok esetében a szerződések átszállása nem jelentett problémát, hiszen azok nem a társaság tagjaihoz, hanem magához a társasághoz kapcsolódnak. Az egyéb esetekben (személyegyesítő társaságok) azonban a korábbi szabályozás szerint a munkaszerződések kivételével szerződések átszállása nem volt automatikus a vállalkozások elidegenítése esetén, arra csak abban az esetben került sor, ha az eladó a vevő, valamint az átszállással érintett szerződéses fél hozzájárult.

Az új szabályozás szerint egy vállalkozás egyedi jogutódlással történő elidegenítése esetén a vevő, mint jövőbeni megszerző (hacsak a felek másképpen nem rendelkeztek) minden vállalkozással kapcsolatos jogviszonyba (így különösen a szerződéses pozíciókba is) belép; attól függetlenül, hogy a céget tovább működteti-e vagy sem. Az átruházó felelőssége 5 évre korlátozódik. Az új szabályozással az is egyértelművé vált, hogy egy vállalkozás megszerzője (mint eddig) nemcsak az átruházással kapcsolatos kötelezettségekért felel, hanem az átruházó folyamatos helytállási kötelezettsége mellett, minden, a megszerzett vállalkozással összefüggő szerződéses jogviszonyokból eredő kötelezettségeért is.

A harmadik személy (az átruházó szerződésbeli partnere) a szerződéses jogviszonya átvételével kapcsolatban a közléstől számított 3 hónapon belül mind a megszerzővel, mind az átruházóval szemben ellentmondással élhet. Ha az ellentmondás érvényes, akkor a szerződéses viszony az átruházóval továbbra is fennmarad. Amíg a közlés nem történt meg, a harmadik személy mind az

átruházóval, mind pedig a szerzővel szemben szerződéses nyilatkozatot tehet, igényt érvényesíthet, vagy teljesítheti a kötelezettségét.

4/b. Kereskedelmi ügyletek.

A reform kapcsán felmerült, hogy a Kereskedelmi Törvénykönyv által szabályozott vállalkozói szerződési jogot az *ABGB*-be kellene beültetni. Végül ezt amiatt vetették el, mert jelentős munkálatokat igényelt volna.

A vállalkozó fogalmának a kiterjesztése miatt azonban a külön szerződési jog hatálya alá olyan személyek is kerültek, akikre korábban a speciális rendelkezések nem vonatkoztak, ezért szükségessé vált ezeknek a különös szerződési rendelkezéseknek a részbeni hatályon kívül helyezése, illetve módosítása. A reform kapcsán azok a rendelkezések, amelyek polgári jogi jellegűek voltak átkerültek az *AGBG*-be (Például a nem tulajdonostól való tulajdonszerzés szabályozása), így megszűnt ezen jogintézményeknek a párhuzamos szabályozása. A reform folyamat kapcsán azonban inkább csak a külön szerződési jog „karcsúsítására” került sor, mint tartalmi módosításra.

Jelentős új szabályozást a kezességi szerződésekre vonatkozóan vezettek be, amely új rendelkezés az írásbeli alakszerűséget írta elő (a gyakorlatban a „formátlan” kezesség valójában csak nagyon ritkán fordult elő.).

A reform előtt a megrendelőnek az árut az áruk adásvételére és az ingó dolgok szállítására vonatkozó vállalkozási szerződések esetén haladéktalanul meg kellett vizsgálnia, és szavatossági igényeket – az egyéb érvényesítendő igényekkel együtt – kifogásolnia kellett. Immár a klasszikus vállalkozási szerződés is az *UGB* 377- 378. szakaszainak (a kifogásolási kötelezettségre vonatkozó rész) alkalmazási területével együttesen alkalmazandó. Így a szavatossági kifogást a jövőben nem haladéktalanul, hanem – ENSZ-vételi jog által kialakított a bírói gyakorlatra is tekintettel – már csak megfelelő határidőben (adott esetben akár egy hónapon belül) lehet bejelenteni. Ennek elmulasztása esetén az új szabályozás szerint ugyan a szavatossági jogokra és a kártérítésre, valamint a szerződés megtámadására vonatkozó jogosultságát a jogosult elveszti, de megmarad az igénye a következményi károk érvényesítésére.

JEGYZETEK

- 1 Schauer, Martin: *Az osztrák kereskedelmi jog reformja, Magyar Jog* 2007/2., 118-126.
- 2 A lábjegyzetekben hivatkozott forrásokon túl az előadáshoz még az alábbi források szolgáltattak alapot: Harrer, Friedrich – Mader, Peter: *Die HGB- Reform in Österreich*, Wien: LexisNexis ARD Orac (2005); Schummer, Gerhard – Kriwanek, Sabine: *Das neue Unternehmensgesetzbuch. Aus HGB wird UGB*, Wien: LexisNexis ARD Orac (2006); Schummer, Gerhard: *Allgemeines Unternehmensrech.*, 6. Auflage, Wien: LexisNexis ARD Orac (2006); Roth, Günter H. – Fitz, Hanns: *Unternehmensrech. Handels- und Gesellschaftsrecht*, 2. neu bearb. Auflage, Wien: LexisNexis ARD Orac (2006); Nowotny, Georg: *Gesellschaftsrecht, Kurzlehrbuch*, verf. von Georg Nowotny, 3. Aufl., Wien: Verl. Österreich (2007); Gruber Michael (Hrsg.) – Koppensteiner, Hans Georg: *Gesellschaftsrecht, Wettbewerbsrecht, Europarecht, Hans-Georg Koppensteiner zum 70. Geburtstag*, Wien: LexisNexis-Verl. ARD Orac (2007); Dehn, Wilma (Hrsg.): *Das neue UGB (die Handelsrechtsreform im Überblick nach dem HaRÄG, PuG und ÜBRÄG 2006; Berücksichtigung der steuerlichen Anpassungen durch StruktAnpG 2006, 2. Wartungserlass 2006 EStR 2000, RV zum BudgetbegleitG 2007)*; 2., aktualisierte Aufl., Wien: Linde (2007)
- 3 Gadó Gábor: *Társasági jogi reform Európában, Magyar Jog*, 2006/6. 322.
- 4 Elke Holthausen-Dux Dr. Johannes Lang: Die englische private limited company in Deutschland – riskanter als gedacht, <http://www.network.net/dav/D9039.pdf> (Letöltés ideje: 2008. június 6.) és Englische Limited oder deutsche GmbH?, Rechtstipp von Rechtsanwalt Dr. Thomas Binder <http://www.rechtstipps.net/pub/356/englische-limited-gmbh.html>. 6. Januar 2006 (Letöltés ideje: 2008. június 6.)
- 5 Schwerpunkte des Gesetzes zur Modernisierung des GmbHRechts und zur Bekämpfung von Missbräuchen (MoMiG) Berlin, 26. Juni 2008. Herausgegeben vom Referat Presse- und Öffentlichkeitsarbeit des Bundesministeriums der Justiz. Verantwortlich: Eva Schmierer; Redaktion: Dr. Henning Plöger, Dr. Isabel Jahn; Johannes Ferguson; Ulrich Staudigl. [Http://www.bmj.bund.de](http://www.bmj.bund.de)
- 6 Az UGB bevezetését követő módosítások szempontjainak felállítását a nyomtatott szakirodalmon túl az alábbi web-helyek segítettek (Letöltés: 2006. december 4. és 2008. júniusa közötti): Das neue Unternehmensgesetzbuch - Ein Leitfaden für die Praxis” http://www.das.at/upload/Download_RechtsauskunftzuLebenslagen_UGB_641.pdf; [Http://www.ksv.at/KSV/1870/de/5presse/4publikationen/2themen/2006-12/Das_Unternehmensgesetzbuch_UGB/index.html](http://www.ksv.at/KSV/1870/de/5presse/4publikationen/2themen/2006-12/Das_Unternehmensgesetzbuch_UGB/index.html); [Http://www.notar-fellner.at/news/cms,id,16,nodeid,23,_language,de.html](http://www.notar-fellner.at/news/cms,id,16,nodeid,23,_language,de.html); [Http://www.slc-europe.com/xist4c/web/unternehmensgesetzbuch-oesterreich-2007_id_3883__dId_9420_.htm;jsessionid=4E26553F6657B85C10A3456C4A1ABA5A](http://www.slc-europe.com/xist4c/web/unternehmensgesetzbuch-oesterreich-2007_id_3883__dId_9420_.htm;jsessionid=4E26553F6657B85C10A3456C4A1ABA5A)
- 7 Schummer, Gerhard – Kriwanek, Sabine: *Das neue Unternehmensgesetzbuch. Aus HGB wird UGB*, Wien: LexisNexis ARD Orac (2006) 1.; Karollus, Martin – Huemer, Daniela – Harrer, Martina: *Casebook Handels- und Gesellschaftsrecht neue Rechtslage nach dem HaRÄG – mit den neuen UGB*, Wien: Facultas Verlag- und Buchhandels AG (WUV Universitätsverlag) (2006) 17.; Roth, Günter H. – Fitz, Hanns: *Unternehmensrech. Handels- und Gesellschaftsrecht*, 2. neu bearb. Auflage, Wien: LexisNexis ARD Orac (2006) 31-35.
- 8 [Http://www.slc-europe.com/xist4c/web/unternehmensgesetzbuch-oesterreich-2007_id_3883__dId_9420_.htm;jsessionid=4E26553F6657B85C10A3456C4A1ABA5A](http://www.slc-europe.com/xist4c/web/unternehmensgesetzbuch-oesterreich-2007_id_3883__dId_9420_.htm;jsessionid=4E26553F6657B85C10A3456C4A1ABA5A) (Letöltés: 2006. december 4.); Newsletter zum Unternehmensgesetzbuch, http://www.notar-fellner.at/news/cms,id,16,nodeid,23,_language,de.html. (Letöltés ideje: 2008. június 10.)

- http://www.ksv.at/KSV/1870/de/5presse/4publikationen/2themen/2006-12/Das_Unternehmensgesetzbuch_UGB/index.html
- 9 http://www.notar-fellner.at/news/cms,id,16,nodeid,23,_language,de.html (Letöltés ideje: 2008. június 10.).
- 10 [Http://www.slc-europe.com/xist4c/web/unternehmensgesetzbuch-oesterreich-2007_id_3883__dId_9420_.htm;jsessionid=4E26553F6657B85C10A3456C4A1ABA5A](http://www.slc-europe.com/xist4c/web/unternehmensgesetzbuch-oesterreich-2007_id_3883__dId_9420_.htm;jsessionid=4E26553F6657B85C10A3456C4A1ABA5A) (Letöltés: 2006. december 4.)
- 11 [Http://www.slc-europe.com/xist4c/web/unternehmensgesetzbuch-oesterreich-2007_id_3883__dId_9420_.htm;jsessionid=4E26553F6657B85C10A3456C4A1ABA5A](http://www.slc-europe.com/xist4c/web/unternehmensgesetzbuch-oesterreich-2007_id_3883__dId_9420_.htm;jsessionid=4E26553F6657B85C10A3456C4A1ABA5A) (Letöltés: 2006. december 4.); Karl Wagner: Ende der OEG's und KEG's - Unternehmensgesetzbuch NEU <http://www.ratg.at/de/ende-oeg-keg-122.aspx> (Letöltés ideje: 2006. dec. 4.); Komarek, Alexander: *Das neue Unternehmensgesetzbuch* (2.02.2006) LBG Wirtschaftstreuhand Österreich. [Http://www.wirtschaftszeit.at/index.php?id=234&no_cache=1&tx_ttnews%5Btt_news%5D=6151&tx_ttnews%5BbackPid%5D=150](http://www.wirtschaftszeit.at/index.php?id=234&no_cache=1&tx_ttnews%5Btt_news%5D=6151&tx_ttnews%5BbackPid%5D=150) (Letöltés ideje: 2006. dec. 4.)
- 12 Schauer, Martin: *Az osztrák kereskedelmi jog reformja, Magyar Jog 2007/2.*, 120-124.; „Das neue Unternehmensgesetzbuch - Ein Leitfaden für die Praxis”, http://www.das.at/upload/Download_RechtsauskunftzuLebenslagen_UGB_641.pdf;
[Http://www.slc-europe.com/xist4c/web/unternehmensgesetzbuch-oesterreich-2007_id_3883__dId_9420_.htm;jsessionid=4E26553F6657B85C10A3456C4A1ABA5A](http://www.slc-europe.com/xist4c/web/unternehmensgesetzbuch-oesterreich-2007_id_3883__dId_9420_.htm;jsessionid=4E26553F6657B85C10A3456C4A1ABA5A) (Letöltés: 2006. december 4.)